

Numer pojedynczy kosztuje 8 cnt.

Manuskrypta nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

LISTY REKLAMACYJNE nieopieczęto-
wane nie ulegają frankowaniu.

Rozstając się z Sędziwojem, powtarzam raz jeszcze, że z przyczyny drobiazgowego założenia, utwor ten nie może rywalizować ani z *Reformacją* Kaulbacha, ani z *Upadkiem Polski*, ani z żadnym innym obrazem dramatycznym, które w drugiej połowie XIX. stulecia zajęły pierwszorzędne stanowisko w historii sztuk pięknych. Jeśli się mylę, niech mię zechce druzdy z błędu wyprowadzić, niech mię druzdy doprowadzą, a nie o frazesa.

AJO.

w kontrakcie, po ślubie zawartym, mogli się co do religii dzieci ułożyć inaczej, niż ustawa w regule przepisuje. Poprawka rządowa wniesiona w Wydziale konfesyjnym, dążyła do tego, aby kontrakt taki mógł być ważnie zawartym tak przed jak i po ślubie. Podniósł tę poprawkę w Izbie p. Krzeczunowicz. Utrzymywał on słusznie, że dla odwrócenia możliwego w pojedynczych wypadkach moralnego przymusu przed ślubem, nie należy ograniczać ogólnie prawa do zawarcia ważnego kontraktu; przedstawiał także, iż mimo ustawy, przynajmniej ważność cywilną tylko kontraktów przed ślubem zawartemu, mogą strony zawrzeć ugodę lub dać sobie przyrzeczenie przed ślubem, a każdy człowiek honorowy i rzetelny dotrzyma przyrzeczenia, kogoś więc może bronić ustawa? chyba nierzetelnego, który dawszy przyrzeczenie przed ślubem, złamać je chce po ślubie! Upadła jednak ta poprawka 71 głosami przeciw 56; a upadła głosami stronnictwa ministerjalnego. W art. zaś 2. przyjęto, wbrew zdaniu ministerstwa, postanowienie jeszcze dalej idące, w moc którego, w razie zmiany religii jednego z rodziców, wolno mu będzie co do religii dzieci nawet złamać ugodę, wprzód ważnie zawartą.

Artykuł 9. projektu stanowił, że obywatel, należący do jednego wyznania, nie może być zmuszonym do datków na cele religijne lub dobroczynne wyznania innego, wyjąwszy, jeżeli do tego jest obowiązany z tytułów prywatnych, dokumentami udowodnionymi się dających, lub jeżeli obowiązek taki jest intabulowanym. Rządowa poprawka chciała dodać do tych wyjątków także obowiązki, wypływające z patronatu rzeczowego, które właśnie w Galicji zwykłe nie z tytułów prywatnych pochodzą, ani są intabulowane, lecz przynależą do dóbr z mocy prawa publicznego. Podniósł p. Krzeczunowicz tę ważną dla Galicji poprawkę, bez której artykuł 9. zniosłby niesprawiedliwość i że szkoda gmin parafialnych obowiązki patronatu we wszystkich dobrach, należących do właścicieli innego wyznania; wykazał także p. Krzeczunowicz, iż takie zniesienie obowiązków patronatu byłoby przeciwnem autonomii legislacyjnej sejmów krajowych, do których należy wydawanie ustaw o konkurencji do wydatków kościelnych i parafialnych. Utrzymała się wprawdzie ta poprawka, lecz przeciw niej głosowała przeważna część stronnictwa ministerjalnego.

Ustęp drugi tegoż artykułu 9. zawierał postanowienie, iż w razie zaprzeczenia obowiązkowi w ustępie pierwszym wskazanym, obowiązki te tylko w drodze procesu sądowego mogą przysięść do znaczenia rzeczywistego. Ten ustęp drugi nie był zawarty we wnioskach rządowych. Powstał przeciw niemu p. Krzeczunowicz; przedstawiał, że terazniejsze ustawy konkurencyjne zostawiają rozkład i ściąganie datków konkurencyjnym władzom administracyjnym, że dopuszczenie przewlekłego procesu sądowego miałoby ten skutek, iż gmina parafialna albo nie rozpoczynałaby procesu, połączonego z wielkimi kosztami, albo że budynek, którego naprawa jest potrzebna, rozwaliłby się przed ukończeniem procesu; następnie, że sprawa ta należy bezspornie do ustawodawstwa krajowego, więc uchwalenie w rajchsracie postanowień, do niej się odnoszących, byłoby pogwałceniem kompetencji sejmów krajowych. Nie jednak nie pomogły te przedstawienia. Takzwa ministerjalna większość Izby, centralistycznej usposobiona niż ministerstwo z dawnych centralistów złożone, głosowała za rzeczonym ustępem, chociaż rząd był mu przeciwnym.

Nowej konstytucji najprzeciwniejszy i jakkolwiek w przedmiocie małej wagi, ale najmocniejszy, bo zasadniczy wyłom w autonomii legislacyjnej sejmów krajowych uczynił artykuł 12, przez takzwaną większość ministerjalną Izby niższej, wbrew zdaniu rządowemu uchwalony. Artykuł ten zawiera postanowienie: 1. że o miejsce spoczynku dla umarłych ma starać się gmina; 2. że pogrzebanie umarłych jest sprawą, mającą się regulować ustawami państwa. Zabrał tu głos minister wyznań, p. Hasner, znany dawniej jako centralista najczystszej wody, i przedstawił między innymi powody, przeciw temu artykułowi przytoczonemu, że nakładanie obowiązku na gminę wkracza w ustawodawstwo gminne, należące do kompetencji sejmów krajowych. — I rzecz szczególna, dr. Rechbauer, dawniej autonomista, powstał przeciw ministrowi, dowodził kompetencji rajchsratu, twierdził, iż rzeczne postanowienie jest przedmiotem zarządzeń sanitarnych w ogóle, które w moc §. 11. konstytucji wyraźnie Radzie państwa są zastrzeżone! Daruje były autonomista, iż jego zdania podzielać nie możemy, bo takiego ogólnego zastrzeżenia w konstytucji niema; dziwić się także musimy niezwykle mu brakowi logiki w argumentacji, która żąda umieszczenia w ustawie konfesyjnej przepis, będącego przedmiotem urządzeń sanitarnych!

Zasadniczo donioślejszym jest drugie postanowienie tego artykułu, orzekające, iż pogrzebanie umarłych jest sprawą, mającą się regulować ustawami państwa. Takie postanowienie nie może być podług konstytucji w ustawie specjalnej dopuszczalne. Rada państwa może wydawać ustawy specjalne na podstawie kompetencji, konstytucyjnej jej przynależnej; lecz nie może w tych ustawach mimo chodem postanawiać, co jest lub nie jest przedmiotem ustawodawstwa państwowego. Kompetencja rajchsratu równie jak i sejmów krajowych ustanowiona jest w konstytucji; nie jest ona więc przedmiotem ustaw specjalnych, lecz konstytucji samej; postanowienia przeto o tej kompetencji mogą tylko w tej samej drodze być prawomocnie uchwalone, w jakiej konstytucja była uchwalona. Uchwalone więc w ustawie konfesyjnej postanowienie, o kompetencji ustawodawstwa państwowego orzekające, jest konstytucji przeciwnem, i gdyby zachowane zostało w ustawie obowiązujące, stanowiłoby precedencję najniebezpieczniejszą, precedencję, mogącą wzruszyć wiarę w zatrzymanie jakiegokolwiek zakresu dla ustawodawstwa krajowego.

Przy uchwalaniu konstytucji podnoszono ze wszystkich stron zawarte w niej rozszerzenie autonomii sejmów krajowych. Nie mieliśmy ufnosci w

to rozszerzenie; nie mogliśmy jej mieć, gdy Rada państwa od początku przeciwną była daniu rękojmi dla konstytucyjnych praw sejmów krajowych, gdy w adresie do tronu nie dopuściła nawet wzmianki o takiej rękojmi. I ziszczają się nasze obawy. Zamiast pożądanego rozszerzenia, zamiast ściślego przynajmniej zachowania autonomii, konstytucja przyznanej, widzimy czynione w niej przy ustawach specjalnych wyłomy.

Wobec tego postępowania Izby niższej Rady państwa, staje się stanowisko delegacji naszej w tej Izbie coraz przykrejsze i trudniejsze.

Korespondencje Gazety Narodowej.

Wiedeń d. 16. kwietnia.

(Δ) Organa półministerjalne donoszą, że minister spraw wewnętrznych, dr. Giskra przywołał z Budy pozwolenie wniesienia podczas tegorocznej kadencji jeszcze projektu do „prawa wyborczego“, jako dodatku, uzupełniającego §. 7. konstytucyjnej ustawy z d. 21. grudnia 1867.

Paragraf ten oznacza sposób, w jaki odbywać się mają wybory do Rady państwa, i składa się z kilku ustępów. W ostatnim ustępie powiedziano, że w razie szczególnych okoliczności, któreby nie dozwoliły wybrania delegatów z sejmów i przez sejm (co właściwie znaczy, że gdyby sejm wzbraniał się wybierać delegatów do rajchsratu wiedeńskiego), cesarz może nakazać, by te wybory do Rady państwa odbywały się bezpośrednio przez powiaty, miasta, izby handlowe i t. d.

Jednak nie powiedziano, jak się mają odbywać te bezpośrednie wybory, tylko dodano przy końcu tego paragrafu, „że bliższe postanowienia, odnoszące się do przeprowadzenia wyborów bezpośrednich, jako też oznaczenie okręgów wyborczych, później ułożone zostaną przez Radę państwa“.

Teraz już minister spraw wewnętrznych ma dotyczące prawo w pogotowiu. Trzeba przyznać, że ministerjum terazniejsze przestrzega jak najskrupulatniej formalizmu, jak gdyby szło o terminy sądowe. Czy zaś to, co napisane i ma obowiązywać wszystkich, odpowiada potrzebom i właściwościom rządzonej, o to się jak dawniej i teraz mało troszcza.

Ministerjum terazniejsze, złożone po większej części z jurystów — jak na Austrię znakomitych, pokłada może i słusznie pewien rodzaj ambicji w tem, że rozróżnia wszystko, co ma miało podstawę prawną, od tego co jej nie miało. Podczas rokowań nad ustawą o małżeństwie i o szkołach w Izbie panów, odzywały się głosy ministerjalne z krytyką postanowień, układów, urządzeń i t. d. dawnych, opierając argumentację zawsze na gruncie prawa i prawności.

Organa publiczne, inspirowane przy każdej sposobności, rozprawiają o aktach, spełnianych za czasów ministerjum Belcredi (a jak centraliści mówią, *Sistungs-Periode*), w tym sensie, że wszystko, co się wtedy działo, było nieprawem, i że nawet pożyczki, zaciągnięte przez p. Beckego bez pozwolenia rajchsratu, są nielegalne. Czy z tak ścisłego zważania na naturę, na ducha ustaw obowiązujących poprzednich lat można wywodzić konsekwencję na przyszłość i jaką?

Oto można powiedzieć: albo, że znawcy prawa, stojący obecnie u steru rządu, choć dobitnie i dotkliwie pokazali światu, że wszędzie i zawsze stawać będą w obronie tego, co legalne, a wszystko negować, co niema cechy legalności, i tem samem stawiać samowładne ustawy pod lupę jurystycznego badania i stanowczej decyzji; albo, że tam tylko będzie wyprowadzony na wierzch kult legalności, gdzie to się wyda potrzebem lub korzystnym dla systematu i tendencji politycznych.

Która z tych dwóch wersji jest prawdziwą w zastosowaniu do austriacko-konstytucyjnego status quo?

Nie zapuszczając się w abstrakcje, nie przesądzając ogólnikowo, nie od rzeczy będzie, jeden szczegół dość ważny, bo z życia wzięty i będący na czasie, przedmiotowo nakreślić; może to być uważane jako *signum pro re signata*.

Gaz. Nar. podała wiadomość autentyczną, że inspekcję szkół ewangelickich w Galicji ministerjum powierzyło p. Gorgonowi w Przemyśle.

Ministerjum konstytucyjne opiera się na patencie protestanckim (*Protestanten Gesetz*) z r. 1861. Zostawiając na stronie rzecz o autonomii krajów, którą w mowach publicznych jednej i drugiej Izby rajchsratu i z ław ministerjalnych podnoszono, nie roztrząsając nawet, czy tu kazuistyka dawnych rządów jest nie odzyskała, dotknę tylko samego przedmiotu.

Dyplom październikowy 1860 r. powiada w art. I, że Najj. Pan odstąpił prawo ustawodawstwa sprawować będzie pospóln z sejmami i Radą państwa. Konstytucja czyli patenta lutowe określały atrybucje tak sejmów jak Rady państwa, i określały bliżej zasadę ustawodawstwa konstytucyjnego, nie zostawiając nigdzie miejsca, któreby rezerwowało ministrowi prawo wydawania jednostronnych ustaw.

Owóż tedy patent protestancki p. Schmerlinga był działem jednej tylko formy. Czy ma legalną podstawę? Czy doktrynerzy dzisiejsi o tem nie wiedzą?

Niechcę w pół drogi stanąć, tylko idę dalej i odświeżam znane rzeczy. Przypominam, że w Izbie panów hr. Leon Thun, współautor konkordatu, na zarzuty, które czyniono ze strony ministrów i do niego się odnoszono, podczas wspomnianych rozpraw bronił prawa monarchii absolutnej (nim dyplom październikowy 1860 i pa-

*) Ależ w *Protestantengesetz* z r. 1861. nie o szulratch osobnych niema; jest tylko zastrzeżenie najwyższy nadzór państwa szkół ewangelickich przez mężów, przychylnych wyznaniu ewangelickiemu. O wyjęciu szulratch tych szkół z pod władz krajowych, nie niema. Jakoż istotnie galicyjscy radcy szkolni nadzorowali od r. 1861 aż dotąd, i wizytowali szkoły ewangelickie w Galicji. P. r.

tenta lutowe 1861 wydane zostały) i najwyraźniej ministrom powiedział: „że kiedy zarzucacie nielegalność aktom monarchii absolutnej, jakże tłumaczycie akt ministra konstytucyjnego, który już wtedy, kiedy istniały ustawy zasadnicze (dyplom paźdz. i patenta lut.) i kiedy jednostronnie wydane prawo, jako wypływ arbitralnej woli, najformalniejsz niema wagi, waloru i mocy obowiązującej, sam wydał edykt protestancki, bez przywołania i zatwierdzenia Ciąła prawodawczego?“ Na takie *dictum acerbum* nie było odpowiedzi, czy to akt legalny.

Bukareszt d. 11. kwietnia.

(A. Lab.) Monitorul wystąpił z sprostowaniem wieści o wypędzeniu żydów z Bakowa, zaręczając, że wieści te polegają na tendencyjnej przesadzie, ile że według urzędowych raportów, wydalono z miasta tylko pięć rodzin, nieprzynależnych do gminy, i to bez użycia jakiegokolwiek bądź gwałtu, w sposób zupełnie legalny.

Wszelkie odzywiania się tutejszych urzędowych dzienników straciły już od dawna prawo do wiarygodności, w niniejszym zaś wypadku posłużyły do zupełnego skompromitowania źródeł urzędowych; prywatne bowiem doniesienia, jako też sprawozdania, nadeszłe do konsulatów, potwierdzają szczegółowo podaną wam poprzednio wiadomość o proskrypcji żydów w Bakowie.

Tak samo sprawdzają się wieści o antyrządowych manifestacjach w Jassach, które nieprzychylnie usposobienie Moldawii dla rządów księcia Karola tylko bardziej spotęgować mogą. Źródło tych agitacji znane jest każdemu nieuprzedzonemu, i doprawdy potrzeba chyba szczególniejszego zaślepienia mężów stanu, kierujących dzisiejszą polityką Rumunii, by w nich nie dostrzedz ręki zaprutego sąsiada. Dzienniki opozycyjne nie zaprzestają wskazywać na niebezpieczeństwa, wynikające z tego zaślepienia, a na poparcie swych twierdzeń przytaczają historyczne fakta, udawadniające, że polityka Moskwy w księztwach Nadunajskich była i jest zawsze jedną i tą samą.

Dzisiejszy *Le pays roumain* ogłasza dwa nader ciekawe listy dygnitarzów moskiewskich. Pierwszy z nich, pisany przez jenerałego konzula barona Ruckmana do logoteta Aleksandra Ghiki, pod datą 15. lipca 1837 roku, rozowiada się nad tem, jakich ludzi pragnęłaby Moskwa widzieć na najwyższych urzędach w księztwach Nadunajskich; drugi, pisany przez moskiewskiego jenerała Duhamel do kaimakama ks. Ghiki, jest następującej treści:

„Bukareszt d. 5. sierpnia 1850.

„Mości księżu!

„W. W. przekonasz się wkrótce o przybyciu do Jass niejakiego p. Nogués, redaktora dziennika *Journal de Constantinople*. Człowiek ten podróżuje po Księztwach jakoby szukając abonentów dla dziennika, właściwie zaś zbierając materiały w celu ogłaszania następnie artykułów o księztwach Nadunajskich.

„W charakterze sekretarza, czy też dragomana, towarzyszy mu niejaki p. Nasty, wydający się za Serba, który jednakże, według doszłych mnie informacji, jest Polakiem, mającym zamiar osiedlić się tu lub w Moldawii jako profesor.

„Uważałem za mój obowiązek uprzedzić W. Wys. o owem indywiduum, pozostawiając zarazem W. Wys. sąd o złem wrażeniu, jakieby u nas nieochylnie wywołała wiadomość o tem, że wychowanie młodzieży w Księztwach poruczono politycznemu wychodźcy polskiemu.

„Racz W. W. przyjąć i t. d.

A. Duhamel.“

Oryginały obu listów znajdują się w rękach jednego z redaktorów wyżej wspomnianego dziennika. Ileż to pism podobnej treści z świeższymi datami, jak powyższe, spoczywa w biurkach tutejszych przyjaciół Moskwy; ileż ich nie nakreśliła w ostatnich latach ręka br. Offenberga, nim dzieło propagandy zostało uwieńczone pozyskaniem dla niej takich ludzi, jak Bratiano i Rosetti, i wysłaniem deputacji rumuńskiej do Petersburga z zapewnieniem cara o czolobitnej dla niego przychylności odrodzonej Rumunii!

Wczorajszym wielkopiątkowym wieczorem nabożeństwie, celebrowanem przez metropolitę-prymasa w cerkwi metropolitalnej, brał udział książę Karol w asystencji swej świty cywilnej i wojskowej, ministrów, dygnitarzy państwa i t. d. Wojsko wszelkiej broni, ustawione w podwórzu metropolii, towarzyszyło obchodowi. Ciało dyplomatyczne reprezentował br. Offenberg.

Jutro w południe po nabożeństwie wszyscy zamieszkali tu Polacy zbieramy się na wspólne świątynie, by, chociaż w obczyźnie, uwiecznić zwycięż przodków, odżywić ducha wspomnieniem tej szczęśliwej chwili, kiedyśmy pamiętkę tę obchodzili wśród swoich na własnej ziemi, i pokrzepić się nadzieją, że może niedalekiem jest już spełnienie najgorętszych naszych życzeń...

Przegląd polityczny.

Austria. Połączone komisje Izby panów, prawnicza i finansowa, obradowały teraz nad ustawą o lichwie, i zgodziły się na stylizację jej, uchwaloną w Izbie poselskiej, z małoznacznymi zmianami. Główna zmiana zależy w tem, że na przypadek nieudolenia się o procent uchwalono ustanowienie procentu prawnego, a mianowicie dla żądań hipotekowanych 5 a dla niehipotekowanych 6°. Sprawę zdawać będzie dr. Zelinka.

W sprawie przedłożenia finansowych p. Brestla pisać z Wiednia do *Triesterztg.*: „Ministerstwo Auersperg nie upiera się przy swoim własnie projekcie, — jest ono zdecydowane każdy inny wniosek do uregulowania długu państwowego przyjąć, byle tylko nie pociągał za sobą pomnożenia długów, ni pożyczki nowej, ani też wypuszczenia nowych not państwa. Gdyby jednak Rada państwa zechciała w ten sposób radzić potrzebie, to ministerstwo miałoby sobie za obowiązek wykonanie tej uchwały odstąpić komu innemu, i tak samo postąpiłoby ono także, gdyby Rada państwa wręcz odrzuciła przedłożenie ministerjalne, niestawiając natomiast ze swej strony nic

pozytywnego. Mówią jednak, że wszystkie kola deputowanych bardzo żywo zajmują się projektem finansowym p. Brestla, i uzasadniona jest nadzieja, iż podatek majątkowy zastąpiony zostanie podatkiem klasowym, i że specjalnie deputowany Skene wystąpić ma także z wnioskiem postanowienia o wiele wyższego podatku od kuponów, niż rząd proponuje.“

Wspólny rząd państwa nie ma zamiaru sprzeciwiać się odróżnieniu węgierskich pułków od innych noszeniem kokard trójkolorowych. Jest to także pewien rodzaj ustępstwa dla zasady narodowości w armii, która, jak wiadomo, tak licznych ma przeciwników w wojskowych sferach austriackich.

Ministrowie Beust, Becke, Kuhn i Taaffe odjechali d. 15. bm. do Pesztu dla ostatecznego naradzenia się tam nad projektem do ustawy wojskowej. Z ministrem wojny pojechało dwóch referentów, a z hr. Taaffem radca ministerjalny, hr. Cerrini. Minister rolnictwa, hr. Potocki, jako rekonwalescent opuścił już łożo.

Wspólny minister wojny rozporządził przyspieszenie dostaw dla armii, które były zakontraktowane na koniec roku. Jedna trzecia część ich musi dostawiona być do końca kwietnia, a ostatnia trzecia część do końca sierpnia. Rozporządzone także nowe zamówienie 38.000 par butów kawalerskich.

Wiedeńskie dzienniki rozpisaly się niedawno szeroko o postanowieniu rady ministerjalnej, wyłączenia austriackiej części dycepcji wrocławskiej z pod jurysdykcji tamtejszego biskupa. Otóż teraz zbijają tę pogłoskę jako nieprawdziwą, gdyż przedewszystkiem ministerstwo nie jest kompetentne do uchwalania tego rodzaju postanowień.

W Kromierzyżu ma się obecnie odbyć konferencja austriackich biskupów. Kardynał książę Schwarzenberg przybył już do tego miasta, a spodziewani są tam jeszcze biskup berneński, książę biskup wrocławski i wielu innych prałatów i dostojników duchownych z Czech i Morawy.

Bardzo ważne oświadczenie podaje wychodzący w Gracu *Tagespost* co do nowej politycznej organizacji monarchii. Oto jego słowa: „Było zamiarem rządu zapytać sejmów krajowych, jaki podział polityczny pojedynczych krajów mógłby być dla życzeń ich ludności jak najodpowiedniejszy i najkorzystniejszy dla ich stosunków. Lecz dla nagłości sprawy (!) odstąpiono od tego zamiaru“. Wedle naszego mniemania, owa nagłość jest tu poprostu wymówką, a właściwą przyczyną niezapytywania sejmów przez ministerstwo o opinie w tej ważnej sprawie, jest tradycyjny wstręt centralistów niemieckich do każdego ogłaszania się na wolę krajów. Wiedeński dziennik polityczny, wydawany przez p. Schuselkę, p. t. *Die Reform*, pisze o tem w ostatnim zeszyte: „Im dłużej trwać będzie dyktatura Rady państwa, tem silniejszą stawać się musi opozycja sejmowa“.

Dnia 16. b. m. powołał p. Beust podsekretarza stanu, barona Meysenbuga, telegramem do Pesztu.

Deputowany Proskovetz wyjechał z polecenia rządu do Prus i do Saksonii, dla zawarcia tam ugod o dostawę soli.

Jak donosiliśmy, utworzył się w Wiedniu komitet do zbierania składek na rzecz chorego centralisty, dr. Mühlfelda. Składka ta miała być wyrazem sympatii współwyznawców dla tego mowcy. Lecz dziennikarstwo wiedeńskie tak niedelikatnie i niezgrabnie to popierało, że dr. Mühlfeld najusilniej uprasza teraz, aby odstąpiono od tego zamiaru.

Narodni Pokrok ogłasza odezwę jakiegoś księdza czeskiego, wzywającą czeskie duchowieństwo do zjechania się na synod. Synod ten miałby przedewszystkiem na celu obmyślenie środków poprawienia materialnego bytu niższego kleru.

Cesarz rozporządził utworzenie krajowej Rady lekarskiej w Węgrzech i rozkazał przedłożyć sobie listę osób, kwalifikujących się do mianowania na członków tej instytucji.

Aresztowanie demagoga Astalosa zrobiło w Peszcie wielkie wrażenie, nie dlatego, że to aresztowanie przedsięwzięto, ale zaniepokoiła całą dobrze myślącą inteligencję węgierską rozdrażnienie namiętności w masach ludu, jakie temu awanturnikowi udało się wywołać, zwłaszcza że niezliczona liczba różnych odezw wywołała także w Szegedynie i w Beszenyó groźne; zbiegowiska, gdzie jednak nie doszły tak daleko jak w Felegyhaza. Jak wiadomo, p. Astalos jest pospolitym oszustem, i śledztwo kryminalne rozpoczęło się przeciwko niemu już przed jego aresztowaniem. Demokratyczny klub keczkemecki, którego wiceprezesem był Astalos, złożył go natychmiast z tej godności, gdy doszła o tem wiadomość do Keczketetu, lecz peszteńscy demokraci inaczej postąpili, — oto zamilczeli po prostu o wszystkim, co mogło skompromitować Astalosa, w dziennikach swoich, a w ukryciu zbierając skrzętnie data do wykazania nieprawości aresztowania Astalosa, aby demagać się potem za to zadośćuczynienia w sejmie, jak to już zresztą wspominaliśmy we wczorajszym numerze.

Jak donoszą z Pesztu, wytoczono Astalosowi obok innych i proces prasowy za odezwę keczkemecką do ludu, a za podburzania w Felegyhaza podniesiono przeciw niemu skargę o zbrodnię zdrady stanu.

Niemcy. W Bawarii ogłosiło swój program środkowe stronnictwo liberalne, którego główne punkta są następujące: Utrzymywanie przymierza z Związkiem północnym i niezrywianie z traktatami cłowemi. Zagranica powinna Bawarię zastąpić każdej chwili gotową do wszelkich ofiar w celu obronienia całości i honoru Niemiec. Stronnictwo odrzuca także wszystkie zabiegi obcych mocarstw, dążące do odosobnienia Bawarii lub też do mieszania się w wewnętrzne sprawy wielkiej rodziny niemieckiej. Terazniejszy stan Niemiec, jest według przekonania stronnictwa, przechodowym, a koronę dzieła urzyj ono dopiero w chwili, kiedy między Południem a Północą istnieć będzie jedność, warująca narodowe interesa, tudzież o ile możliwości ściśle przymierze z monarchią austriacką. Bawaria niepotrzebuje zlewać się z północnym Związkiem, a przy ostatecznem przeistocze-

niu Niemiec, powinno się o tyle utrzymać jej niepodległość, o ile takowa okaże się nieszkodliwą dla wspólnych niemieckich interesów.

Program kończy się temi słowy: „Działanie teraźniejszego ministerstwa na podstawie dawnych zasad, znajduje poparcie w środkowym stronnictwie; stronnictwo musi jednak żądać, aby solidarność ministerstwa objawiła się jak najprędzej”.

Zmieniono program podróży następcy tronu pruskiego. Dnia 16. bm. wyjechał on do Mnichowa, żądną po całodziennym pobycie udać się prosto do Włoch.

Francja. *Monitor* pisze pod dniem 15. bm.: „Wczoraj przy zakładaniu węgielnego kamienia pod mający się budować kościół w Rambouillet, minister sprawiedliwości, p. Baroche, miał mowę, w której oświadczył, że rząd przedłoży wkrótce Ciału prawodawczemu projekt ustawy, dotyczący mających się zaprowadzić gminnych dróg komunikacyjnych. Minister zauważył, że projekt ten, który przez parę lat będzie wymagał pieniężnych ofiar od gmin i państwa, jest wyłącznie dziełem pokój, a rozstrzygnięcie nie mogłoby go podejmować w chwili, kiedy cokolwiekby groziło ogólnemu pokójowi.” Baroche ciągnął dalej: „Gorliwość cesarza, dążąca do jak najrychlejszego przeprowadzenia tego projektu, jest nowym dowodem, że monarchia nasz żyje sobie pokojem, i że nie ma żadnych powodów, któreby mu zakazywały w rychłą wojnę. Tak, cesarz chce pokoju zaszczytnego, godnego wielkiego narodu. Francja ufna w swą siłę, zreorganizowaną swą armię, jest gotową na wszelkie wypadki. Nie żąda ona wojny, a według naszego przekonania, niema dziś nikogo, koby jej chciał wojnę wypowiedzieć. Pokój europejski nie będzie zakłócony. Nie wierze przeto alarmującym wieściom i tym wojowniczym słowom, które bywają wywołane perjurycznymi złościami lub też niewiadomościami, i z całym spokojem oddaję się pracy około rolnictwa i przemysłu.”

Monitor wieczorny pisze znów w swym przeglądzie pod dniem 16. bm.: „Między mocarstwami istnieją pokojowe i serdeczne stosunki. Gabinetów nie rozdziela w tej chwili żadna drażliwa dyskusja. Pesymistyczne poglądy niektórych dzienników nie polegają na prawdziwych informacjach.” *La France* mówiąc o artykule *Journal des Debats* zapewnia, że między Austrią a Francją nie było nigdy mowy o formalnym przymierzu.

Do *Augsb. Zig.* pisał z Paryża: „Zupełne przygotowanie armii francuskiej, stojącej obecnie na stopie pokojowej, do ostatecznej gotowości do służby polowej, przez zaopatrzenie jej we wszystkie potrzebne do tego przybory wojenne, jest obecnie przedmiotem studiów cesarza wspólnie z szefem sekcji ministerstwa wojny. Przed kilku dniami postawili sobie ci panowie np. za zadanie, jakim sposobem dałoby się w przeciągu dni 8 rzucić na wschodnią granicę 400.000 ludzi. Eksperyment wypadł na papierze bardzo zadowalniająco. A że takie rzeczy nie są tu wcale tajemnicą, więc zapewnienia pokojowe z Tuilleries wcale nie rozwiewają wojennych nadziei. Obok zupełnego nieprawdopodobieństwa bliskiego wybuchu wojny, utrzymuje się zarazem i wieść, że gabinet tuileryjski przygotowuje się do akcji dyplomatycznej. Ma ona być: ostrą, niedwuznaczną, stanowczą i bardzo krótką. Lecz jakież kwestii ma się ona dotyczyć? — oczywiście, że polska sprawa nie stoi tu na pierwszym planie. W ogóle kwestję niemiecko-pruską uważają tu za przedmiot, mogący być najbliższym powodem starcia”.

Hiszpania. *La Gaceta* donosi, że 300 robotników zakłóciło w Barcelonie publiczny porządek. Nie chcą pracować, starali się jeszcze odwieść od roboty innych swych towarzyszy. Wojsko rozprędziło tłum użyciem białej broni.

L'Etendard otrzymał następujący telegram: „W skutek ulicznych zamieszek ogłoszono w Katalonii stan oblężenia.” Wiadomość tę potwierdza i urzędowy dziennik madrycki, dodając ze swej strony, że władze przywróciły wszędzie wzorowy spokój.

Wschód. W skutek ponownej reklamacji zagranicznych konsulów, rząd rumuński zaprzeczył raz jeszcze wieściom o prześladowaniu żydów w Mołdawii. W tej samej sprawie przedstawiał się księciu generał konsul austriacki, któremu książę oświadczył, iż izraelitów nigdzie nie prześladowano, a żydzi mogą ufać jego słowu i opiece. Dnia 16. bm. książę Karol wyjechał umyślnie na Mołdawię, aby się przekonać naocznie o położeniu tamtejszych gmin żydowskich. Wbrew tym przyjacielskim zapewnieniom, dzienniki otrzymują ciągle nowe wiadomości o prześladowaniach, na jakie są narażeni mołdawscy starozakonni. I tak *N. Jr. Presse* otrzymuje następujący telegram z Seretu: „Listownie podano nam listę 96ciu rodzin żydowskich, wypędzonych z okręgu Bakau. Dnia 6. b. m. gwardziści narodowi znieważyli ementarż żydowski. Dnia 11. b. m. strzelali oni przez okna w mieszkania żydowskie.”

Ze wieści te nie są bez podstawy, udowadnia najlepiej następująca proklamacja, ogłoszona temi dniami w *Echo Danubien*:

„Rumunia. — Burmistrz gminy Moirlen. — L. 105

„Do mieszkających tu panów żydów!
„Na mocy poleceń l. 1659, 1783 i 2192 z r. 1867 pana podprefekta, które były spowodowane wyższymi rozkazami, jesteście wezwani do opuszczenia tej gminy w przeciągu 24 godzin, gdyż wy żydzi nie macie żadnego prawa osiedlać się w wiejskich gminach.”

N. Gheorghie, burmistrz.”

Ziemię polskie. Piszą z Warszawy pod d. 10. b. m. do jednego z wiedeńskich dzienników: „Rząd moskiewski stara się wszelkimi środkami urzeczywistnić wcielenie królestwa Polskiego. Najpewniejszy środek, którym się obecnie zajmuje, zdziwia najwięcej naszych właścicieli ziemskich i kupców, tudzież posiadaczy polskich obligacji. Jenerałny dyrektor tutejszego ziemskiego zakładu kredytowego wrócił z Petersburga z poleceniami, dążącymi do tego, aby zniszczyć nawet i centralizację polskich kapitałów.

Jenerałny dyrektor Gecewicz chce rozwiązać ziemski zakład kredytowy, polecając jego członkom zakładanie podobnych instytucji w każdej z dziesięciu gubernii „byłego królestwa Polskiego.” Środek ten przestraszył tem więcej naszych zubożonych właścicieli ziemskich, ile że Gecewicz oświadczył, jako w Petersburgu nie zezwolono na oczekiwaną emisję nowych listów zastawnych. Takie stosunki spowodują bankructwo niejednego właściciela ziemskiego.”

Kronika.

(J. K.) **Z nad Strwiąża** 15. kwietnia b. r. Z wyciągów spraw, załatwianych przez Wydział sejmiku krajowego, przekonujemy się, że bardzo często Wydział Rad powiatowych zasięgają na Wydział krajowego objaśnienia co do ustawy gminnej lub co do ustawy dla reprezentacji powiatowej, które mniej więcej dotyczą spraw, przychodzących we wszystkich Wydziałach, lub też w samych Radach powiatowych. Zapewne więc wydarza się, iż częstokroć różne Wydziały powiatowe czynią za pytania w jednej, i tej samej rzeczy, albo równocześnie, albo jeden po drugim, co w każdym razie podwaja pracę w Wydziale krajowym. Sądziłbym, iż dla uniknięcia powtarzających się przez różne Wydziały powiatowe takich zapytań, Wydział krajowy, po danej na zapytanie odpowiedzi, wyjaśniającej niejasne ustawy, te odpowiedzi powinienby kazać odtłografować tyle razy, ile jest Wydziałów powiatowych i one tymże Wydziałom przesyłać dla informacji. Byłoby do życzenia, aby wszystkie podobne dotychczasowe odpowiedzi Wydziału krajowego naraz przesyłać Wydziałom powiatowym.

Najbliższy sejm krajowy będzie miał kilka własnych błędów do poprawienia. Między innemi błęd niewłaściwego podziału powiatów, albowiem przy podziale powiatów, niedosyć jest brać wzgląd na rozległość ziemi i liczbę ludności, ale należy także brać wzgląd na cyfry podatków. Niewzględnienie tej ostatniej okoliczności wprawi naszą Radę powiatową w Starem Mieście w największy ambaras, ponieważ ubogi ten górski powiat płaci wszystkich bezpośrednich podatków 34.000 złr., zatem piąty procent czyni 1700 złr., a chociaż Wydział powiatowy przedstawi Radzie powiatowej najuboższy budżet, bo zaledwie 2000 złr. wynoszący, kiedy budżety innych powiatów wynoszą najmniej 4000 złr., a idą do 6000 złr., to jednakże na ludność tego powiatu przypadnie płacić do sześciu procentów od bezpośrednich podatków.

Do tak znacznego podwyższenia podatków bezpośrednich przyczynia się drugi błąd sejmu krajowego, popełniony w ustawie dla reprezentacji powiatowej, według której niewielką reprezentacji dla pokrycia swego budżetu, nałożyć procent od podatków pośrednich, czyli od podatków konsumpcyjnych miejscowej. (§. 23 ustawy dla reprezentacji powiatowej.) Zadać więc to musi tem bardziej, że reprezentacji powiatowej dano władzę dozwalać gminom pobór procentu od podatku konsumpcyjnego, aż do wysokości 50 procentów (§. 30 ustawy gminnej.) Dlaczego atoli niewielko ten sam rodzaj podatku obciążać procentem na pokrycie budżetu reprezentacji powiatowej, tego nie możemy sobie wytłumaczyć, chyba że ten procent od podatku konsumpcyjnego, pośrednio choć raz trafiłby konsumentów takich, których częstokroć żaden podatek jeszcze nie trafił.

(J. W.) **Nowa etnografia Cieszyna.** Przejeżdżając roku zeszłego przez Cieszyn, donosiłem był o nieprzyjemnych nam doznaczeniach, jakie zauważyłem w tamtejszej takzwanej Czytelnicy ludowej. Sprawozdanie Wydziału tejże Czytelni za rok 1867 wspominając o owej korespondencji, zapewnia, że Wydział będąc z duszy duchem narodem przejęty, nigdy w czynnościach swoich ani wrogiej niechęci, ani moskiewizmowi poddać się nie dał. Umieły należycie ocenić to publiczne wyznanie wiary politycznej Wydziału, i wyciekujemy stwierdzenia tego czynami, — tymczasem pozwolimy sobie rozpatrzyć się nieco we wspomnianem sprawozdaniu.

Czytelnia ludowa, czytamy tamże, w 6tym roku istnienia swego, jako jedyny zakład narodowy na Śląsku naszym, działała na rozbudzenie i podniesienie ducha i poczucia narodowego pomiędzy polską a inną słowiańską ludnością szlaską. Zachodzi więc najpierw pytanie, jaki rodzaj poczucia narodowego rozbudzała Czytelnia pomiędzy polską a inną słowiańską ludnością? A to, czy rozbudzała pomiędzy całą ludnością tylko polską, czy tylko inno-słowiańską, czy też obok polskiego także inno-słowiańskie poczucia narodowe? a powtóre, jaka to jest ta inna ludność słowiańska na Śląsku?

Nam wiadomo, że lud szlaski jest ludem polskim; że w Śląsku wprawdzie mieszkają napływowi Niemcy, i że w Opawskim pojawiają się Cześci, którzy jednak ostatni już dla samego oddalenia od Cieszyna nie mogą korzystać z Czytelni. Lecz chociażby i korzystali, to dla czegoż sprawozdanie nie powiada wyraźnie, że Czytelnia ludowa w Cieszynie rozbudzała ducha narodowego w ludności polskiej i czeskiej; ale ośłania się ciemnymi ogólnikami, i wprowadza do polskiego Szlasku, a szczególnie do polskiego Cieszyna, jakąś nieokreśloną i nieoznaczoną inną ludność słowiańską? Przypomnieć należy, że Czytelnia ludowa w Cieszynie powstała z darów całej Polski, i jest przeznaczona, jak to już nazwa jej wskazuje, dla ludu — zatem dla ludu polskiego. Zadaniem jej jest zajmować się oświatą polskiego ludu, a nie rozbudzać jakąś tam inną, bezimienną słowiańską, której ani w Cieszynie, ani na całym Śląsku niema. Na taką wybujała i szalona, nowa etnografia Cieszyna żadną miarą i pod żadnym warunkiem z Wydziałem Czytelni ludowej w Cieszynie przystać i aprobować jej nie możemy.

Orzeczenie owo przypomina nam przy zawiązywaniu się Czytelni zabiegi pewnego stronnictwa, które wszelkimi sposobami sprzeciwiało się zamierzonej nazwie Czytelni polska, i gardłowała za nazwą słowiańska. Stało się ostatecznie na nazwie ludowa, a przez to osiągnięto, że dziś Czytelnia nie jest ani polską ani ludową; nie polską, albowiem — jak to sprawozdanie wykazuje — trzymamy w niej aż pięciu dzienników z dążnościami moskiewskimi, nie może być wcale polizone na karb cechy polskości; i nie jest ona ludowa, gdyż znajdujemy w niej wielki brak pism ludowych.

Z przyjemnością natomiast wyczytujemy, że Wydział z końcem roku prenumerował niektóre pisma polskie. Niewytłumaczoną jednak pozostaje dla ogółu za-

gadka, dlaczego dawniej redakcja *Gwiazdki Cieszyńskiej* udzielała Czytelni pisma swego bezpłatnie, a dlaczego pismo to właśnie od roku usunęto z Czytelni i dlaczego teraz Wydział prenumeruje to pismo? Wiadomo natomiast powszechnie, że *Gwiazdka Cieszyńska* jest wybitnie pismem polskim, a jako taka nieustraszenie i nieustraszenie walczą tak przeciw dyszącej moskiewszczyźnie *Zukunft* i jej szajce, jak przeciw niemieckością napuszonej *Silesji*, *Neue protestantische Blätter* i współnictwu. Miałoby więc znany wpływ i otwarte dążności *Gwiazdki Cieszyńskiej* ukwalifikować ją do wspomnianego wyrugowania? Również zagadką jest, do jakiego to wypadku odnosi się napomknięcie przez Wydział osiągnięcie niejakej niezawisłości, i w czym ta niezawisłość zależy? O wykazaniu pisma specyficznie ewangelickiego, a o zupełnym braku dla ludu katolickiego pisma katolickiego przemilczymy, i przechodzimy do wzmiarki, że do Czytelni przybyło 12 członków, i że liczba czytających była 78, z czego widać, że działalność w ubiegłym roku Czytelni w tyle pozostała, w porównaniu z latami dawnymi, i że z niej znacznie większa połowa członków nie korzystała.

Wreszcie wyznaje Wydział, że przedstawienia teatralne i zabawy towarzyskie nie ze wszystkim mu się powiodły; lecz że przytem w Czytelni panował mir najpiękniejszy.

Żal nam bardzo, że Wydziałowi nie udało się ze wszystkim przedstawienia teatralne, które w ogóle wielki wpływ wywierają na rozwój i wzrost oświaty ojczyzny, a tembardziej pożądaną są dla ludności polskiej w Cieszynie, gdzie dotąd nie osiedliło się żadne polskie Towarzystwo sceniczne. Przykro nam również przy tej sposobności wypowiedzieć co wiemy, że właśnie przedstawienia te nie udawały się z powodu zatargów i rozpadnięcia się Czytelni na dwa obozy, i że przeto jak najrychlejsze przywrócenie w niej najpiękniejszego miru jest ze wszech miar pożądaną.

Nie wiemy jak przyjął ogół członków do sprawozdanie Wydziału. Co się nas tyczy, oświadczamy, że z pewnością nie byłobyśmy poświęcili jemu tyle uwagi, gdyby Czytelnia polska, takzwana ludowa, w Cieszynie, jako rzeczywiste jedyny zakład narodowy polski na Śląsku naszym, nie obchodziła tak żywo każdego Polaka. Dodajemy przeto, że każdego ruchu Wydziału bacnie pilnujemy, i że stwierdzenia czynami publiczne przez Wydział wyznaczonego ducha narodowego polskiego z niecierpliwością wyczekujemy — a nawet stanowczo się tego domagamy.

— **XXXIX. Spis darów na fundację s. p. Karola Szajnoch.** Z poprzedniego spisu gotowiną 12932 złr. 79 centów, w efektach 2350 złr.

Złożyli dalej: Anna Kłodziska 20 złr. Przez urząd gminy miasta Strzyna następujących 49 dawków, jako to: Wincenty Billowski 20 franków w złocie, czyli 9 złr. 25 centów. Emeryk Boberski 2 złr. Bogdanewski 1 złr. H. Cieszewski 1 złr. Ks. Debiński 5 złr. Dubrawski 1 złr. Dunder 1 złr. Alfons Dzieduszycki 5 złr. Fangor 2 złr. Klara Fruchtman 2 złr. Hornicki 2 złr. Hrehorowicz 2 złr. Matylda Joachim 1 złr. Dr. Karcebs 5 złr. Ks. Karnecki 1 złr. Wincenty Klimecki 3 złr. G. Koflerowa 1 złr. A. Kridel 1 złr. Joanna Lewicka 1 złr. Malewska 1 złr. Zenona Malina 1/2 złr. w srebrze, czyli 57 cent. Medyka 50 centów. Michalczewski 1 złr. Mozerowa 30 centów. Müller 50 cent. Dr. Nartowski 2 złr. J. Niżankowska 1 złr. N. N. 2 złr. Opawicz 2 złr. Orłowski 1 złr. Julia Plucińska 1 złr. J. R. 1 złr. Franciszek Siemianowski 5 złr. Skrowaczewski 5 złr. Skrowaczewska 1 złr. A. Sowidka 50 cent. Str... 1 złr. Szurek 1 złr. Ludwika Szwiegiert 1 złr. Dr. Temple 5 złr. Dr. Tyral-ski 2 złr. Ulman 1 złr. Wajdowicz 1 złr. Joanna Wereszczyńska 40 cent. Zofia Wojnarowska 1 złr. Zacharjasiewicz 5 złr. Franciszek Zaplatyński 1 złr. w srebr., czyli 1 złr. 14 cent. Zaplatyńska 1 złr. Julia Żardecka 1 złr. — Prócz tego nadesłało miasto Drobobycz (za uchwale Rady miejskiej) list zastawny galicyjski, w wartości imiennej 10) złr. — Wszystko to wraz z wykazanymi w poprzednim spisie wynosi ogółem: **gotowiną 13045 złr. 95 cent., a w efektach 2450 złr. w. a.**

Nowe książki popularne. Pan Józef Chociszewski, redaktor wychodzącego w Chelmnie (w Prusiech Zachodnich) rolniczego pisma ludowego p. t. *Piast*, wedle naszego zdania, ze wszech miar polecenia godnego, o czym czytelnicy *Tygodnika Niedzielnego* nie raz już mieli sposobność się przekonać, zapowiedział teraz wydanie kilku nowych dziełek popularnych, a mianowicie: „Dzieje narodu polskiego,” „Dzieje piśmiennictwa polskiego” i „Malownicze opisanie Polski, t. j. o polskich górach, rzekach, miastach, pomnikach i t. d.”, wszystko w przystępny sposób dla ludu i młodzieży opowiedziane. Na „Dzieje” rozpisana już jest przedpłata (50 cent. za zeszyt.) Dziełko to obejmować będzie 200 stron ścisłego druku i przyozdobione będzie 50 bardzo dobrymi rycinami.

Lwów dnia 17. kwietnia. Zgłady. Efekt i monety. Akcje kolei galic. Karola Ludw. po 200 złr. m. k. placą 202.25, żąd. 203.25; kolei lwow. czern. po 200 zł. w. a. w srebr.: placą 177.75, żąd. 178.25; banku hipot. gal. po 200 złr. z wpłat. 40%: pla. —, żąd. 72.— złr. Listy Towarzystwa kredytowego gal. w m. k. bez kup. placą 75.90, żąd. 76.20; Towarzyst. kred. galic. w. a. bez kup. pl. 72.20, żąd. 72.50; banku hipot. galic. bez kup. plac. 82.25, żąd. 82 zł. 75 cent. Oblig. indemniz. galic. placą 64.50, żąd. 64.80; pożyczki głoś. z r. 1866 po 7% pl. 99.—, żąd. 99.50; pierwszeń. kol. galic. Kar. Lud. I. emisji plac. —, żądają —; II. emisji pl. 88.25, żąd. 89.—; pierwszeń. kolei galic. lwowsko-czerniowiec. I. emisji plac. 76.75, żąd. 77.50; pierwszeń. kol. galic. lwow. czern. II. emisji pl. —, żąd. —; Dukat cesarski plac. 5.55, żąd. 5.60; napoleonów pl. 9.33, żądają 9.38; rubel srebrny moskiewski plac. 1.78, żądają 1.79; rubel papierowy mosk. plac. 1.59 1/2, żąd. 1.60 1/2; pruskie bilety kasowe plac. 1.72, żąd. 1.73; półimperjal moskiewski pl. 9.50, żąd. 9.60; srebro pl. 114.25, żąd. 115.25 złr.

Towary: Konieczna czerwona korzec 180 funtów netto 32 złr.

Ostatnie wiadomości.

Z Żywca d. 16. kwietnia.

Tutejszy Wydział powiatowy na posiedzeniu, dnia 15. kwietnia bież. roku odbytem, jednogłośnie uchwalił i odesłał protest do J.E. pana ministra spraw wewnętrznych, przeciw wiadomej uchwale krakowskiej Rady miejskiej, zamierzają-

cej ustanowienie w Krakowie osobnej delegacji namiestniczej dla zachodniej części kraju.

Aczkolwiek nie wątpimy, że i inne Wydziały powiatowe zachodniej Galicji pójdą tym samym torem, zwracamy uwagę na Żywiec tem bardziej, ile że ten powiat najwięcej oddalony jest od Lwowa, a przecież nie pragnie drugiej instancji politycznej w pobliżkim mu Krakowie.

F. Laudyn, prezes.

Wiedeńskie dzienniki nadniemają, że hr. Mensdorff, były namiestnik Galicji i znany przyjaciel Moskwy, powołany był do Pesztu na dwór cesarski w zamiarze ofiarowania mu posady poselskiej w Petersburgu, którą już dawniej piastował. Jeżeli ta wiadomość się stwierdzi, to byłaby to wskazówka, iż Austria zamierza zbliżyć się do Moskwy.

Jako referent komisji Wydziału finansowego wybrany był Piotr Gross z Galicji. Lecz widać, iż później nowy wybór zrobiono, gdyż w komisji referentem w tej sprawie jest teraz Skene. Pozawczoraj wieczór zebrała się ta komisja. Skene wniósł odrzucenie projektu podatku majątkowego. W tym duchu w trzygodzinnej rozprawie przemawiali i inni członkowie. Do głosowania nie przyszedł jeszcze. Dzisiaj odbyć się ma drugie posiedzenie komisji, na którym nastąpi głosowanie.

Z pisma *Tagesblatt* dowiadujemy się, iż pan Piotr Gross wziął referat o unifikacji długu państwa.

Ministrowie: Beust, Kuhn i Taaffe są już w Peszcie.

Na posiedzeniu sejmu peszteńskiego z dnia 16. bm. uzasadniał minister Lonyay przedłożony projekt budżetu. Mowa trwała półtorej godziny. Wydatki zwyczajne mają wynosić 100,567.000 zł., przychody zwyczajne 98,680.000 zł., niedobór 1,887.000 złr. — wydatki nadzwyczajne 35,348.800 złr., pokrycie nadzwyczajne 47,235.800 złr. Równocześnie przedłożył on obok innych, do zwyczajnych albo nadzwyczajnych podatków, odnoszących się przedłożen, także i żądanie przedłużenia pełnomocnictwa do poboru podatków. Odesłano to do sekcji, a inne projekta do Wydziału finansowego.

Br. Becke słuchał mowy Lonyaya z łoża magnatów.

O 7. godzinie wieczorem odbyło się w lokalnościach klubu zgromadzenie demokratów. Prezydent Vidats otworzył posiedzenie, podając do wiadomości, że na pokrycie kary Bösörmenyego zebrano już 1660 złr. Wtem zjawił się burmistrz, wzywając przytomnych do rozjęcia się, gdyż w przeciwnym razie będzie zmuszony użyć przemocy. Vidats i inni oświadczają, że należy wśród takich okoliczności nastąpić; uzbrojeni nie są, lecz praw swoich dochodzić będą w sejmie — poczem zgromadzenie z hałasem i krzykiem się rozeszło.

Wiedeńska *Debatte* zbijając doniesienia dzienników berlińskich o naprężonych stosunkach między Danią a Prusami, zaręcza ze swej strony, że rokowania między temi dwoma mocarstwami trwają ciągle.

La Patrie z dnia 16. bież. mies. znajduje ostatnie pogłoski w kwestii księstw Nadelbianskich tem dziwniejszymi, ile że się pojawiły równocześnie z wiadomościami o polepszeniu stosunków prusko-duńskich.

La Patrie zaprzecza wymianie prusko-francuskich propozycji rozbrojenia.

Dressner Journal dowiaduje się z Wiednia, że podróż duńskiego ministra wojny stała w związku z projektowaną sprzedażą rządowi francuzkiemu zachodnio-indyjskiej wyspy St. Croix.

W Bolonii przywrócono porządek.

Król pruski jest cierpiącym, nie wychodzi z pokoju.

Królowa portugalska i księżna Klotylda przybyły do Turynu dnia 16. bm., witane bardzo gorąco przez licznie zgromadzoną ludność.

Telegramy „Gazety Narodowej”.

Peszt d. 18. kwietnia. W procesie ministra wojny przeciw redaktorowi Meszarosowi o obrazę honoru, skazał sąd przysięgłych Meszarosa na 4 rok więzienia i 400 złr. grzywny.

Kursa z dnia 17. kwietnia 1868. godzina 6. min. 50. w wieczór.

Wiedeń. Pożyczka bezpodatkowa 57.15. Akcje kredytowe 179.50. Akcje Karola Ludwika 202.10. Kolej południowa 166.20. Kolej państwowa 253.—. Losy z 1860 roku 81.35. Karola Ludwika obligi pierwszeństwa II. emisji 87.75. Lwowsko-czerniowieckie obligi pierwszeństwa 76.75. Napoleonodor 9.36.

Paryż. Renta 3% —.—.

Wrocław. Pszenica —.—. Żyto —.—. Owies —.—.

Rzepak zimowy —.—. Konieczna —.—.

Berlin. Akcje kredytowe 80%. Galicyjska kolej 88%. Pszenica —.—. Żyto 70. Owies 33.

Telegrafowany kurs wiedeński	W. A.
z dnia 17. kwietnia.	zł. c.
Oblig. dug. państ. 5% na 100 zł. m. k.	56 40
Pożycz. nar. 1854 5% na 100 zł. m. k.	62 65
Losy z roku 1860	81 30
Akcje banku nar.	693 00
Towarzyst. kred. na 200 zł.	179 20
Londyn 10 fnt. sterlingów	117 00
Dukaty cesarskie sztuka	5 58
Srebro za 100 zł. w. a.	114 85

L. 14.

Konkurs.

Wydział Rady powiatowej w Turce odnośnie do swej uchwały z dnia 3. marca 1868 r. do l. 14. termin do wniesienia próśb o nadanie prowizoryczne posady sekretarza przy Radzie powiatowej w Turce, pierwotnie do 11. kwietnia 1868 wyznaczony, niniejszem do dnia 10. maja 1868 r. przedłuża.

Uchwalono w Radzie Wydziału powiatowego Turka dnia 9. kwietnia 1868.

1778 1-3 Karol Bartoszewski.

Pocztą Lwowska poszukuje
1777 6ciu porządnych 1-3
pocztylionów.

Komitet Wystawy rolniczo-przemysłowej, Brzeżańsko-Podhajskiej, ma honor zawiadomić panów właścicieli posiadłości większych i mniejszych, dzierżawców, rekordzielników i oficjalistów prywatnych, że stosownie do zapadłej uchwały na ogólnym zebraniu oddziału gospodarczego Brzeżańsko-Podhajskiego Wystawa rolniczo-przemysłowa na dniu 4. i 6. czerwca b. r. w Podhajcach urządzona będzie.

Komitet wybrany ma honor zaprosić wszystkich chcących wziąć udział w tej Wystawie, z powiatów Brzeżańskiego i Podhajskiego, jakoteż z powiatów sąsiednich, ażeby najpóźniej do dnia 15. maja b. r. listownie pod adresem p. Ludwika Kastrogo, członka komitetu, ostatnia pocztą Podhajce, zgłosić się raczyli, wymieniając do wiadomości, na jakiej Wystawie przystąpić się mające, jako to: ilość bydła, koni, owiec, świń, drobiu, narzędzi rolniczych wszelkiego rodzaju, zboża w ziarnie, maki, krup, itd. w celu obmyślenia dogodnej miejscowości tak dla bydła, jakoteż i dla innych przedmiotów. 1749 3-3

Z komitetu Wystawy.

Nieprześcignione
co do rzetelności, gustu i
taniaści.

CENNIK najpiękniejszej i największej
FABRYKI
bielizny płóciennej
BRACI BECK
w Wiedniu, Operngasse, 2.

Koszule męskie roboty ręcznej najnowszego kroju, z cienkiego rumburgskiego płótna po 2 zlr. 25, 3 zlr. 25, 4 zlr. 25, 5 zlr. 25, 6 zlr. 25, 7 zlr. 25, 8 zlr. 25, 9 zlr. 25, 10 zlr. 25, 11 zlr. 25, 12 zlr. 25, 13 zlr. 25, 14 zlr. 25, 15 zlr. 25, 16 zlr. 25, 17 zlr. 25, 18 zlr. 25, 19 zlr. 25, 20 zlr. 25, 21 zlr. 25, 22 zlr. 25, 23 zlr. 25, 24 zlr. 25, 25 zlr. 25, 26 zlr. 25, 27 zlr. 25, 28 zlr. 25, 29 zlr. 25, 30 zlr. 25, 31 zlr. 25, 32 zlr. 25, 33 zlr. 25, 34 zlr. 25, 35 zlr. 25, 36 zlr. 25, 37 zlr. 25, 38 zlr. 25, 39 zlr. 25, 40 zlr. 25, 41 zlr. 25, 42 zlr. 25, 43 zlr. 25, 44 zlr. 25, 45 zlr. 25, 46 zlr. 25, 47 zlr. 25, 48 zlr. 25, 49 zlr. 25, 50 zlr. 25, 51 zlr. 25, 52 zlr. 25, 53 zlr. 25, 54 zlr. 25, 55 zlr. 25, 56 zlr. 25, 57 zlr. 25, 58 zlr. 25, 59 zlr. 25, 60 zlr. 25, 61 zlr. 25, 62 zlr. 25, 63 zlr. 25, 64 zlr. 25, 65 zlr. 25, 66 zlr. 25, 67 zlr. 25, 68 zlr. 25, 69 zlr. 25, 70 zlr. 25, 71 zlr. 25, 72 zlr. 25, 73 zlr. 25, 74 zlr. 25, 75 zlr. 25, 76 zlr. 25, 77 zlr. 25, 78 zlr. 25, 79 zlr. 25, 80 zlr. 25, 81 zlr. 25, 82 zlr. 25, 83 zlr. 25, 84 zlr. 25, 85 zlr. 25, 86 zlr. 25, 87 zlr. 25, 88 zlr. 25, 89 zlr. 25, 90 zlr. 25, 91 zlr. 25, 92 zlr. 25, 93 zlr. 25, 94 zlr. 25, 95 zlr. 25, 96 zlr. 25, 97 zlr. 25, 98 zlr. 25, 99 zlr. 25, 100 zlr. 25, 101 zlr. 25, 102 zlr. 25, 103 zlr. 25, 104 zlr. 25, 105 zlr. 25, 106 zlr. 25, 107 zlr. 25, 108 zlr. 25, 109 zlr. 25, 110 zlr. 25, 111 zlr. 25, 112 zlr. 25, 113 zlr. 25, 114 zlr. 25, 115 zlr. 25, 116 zlr. 25, 117 zlr. 25, 118 zlr. 25, 119 zlr. 25, 120 zlr. 25, 121 zlr. 25, 122 zlr. 25, 123 zlr. 25, 124 zlr. 25, 125 zlr. 25, 126 zlr. 25, 127 zlr. 25, 128 zlr. 25, 129 zlr. 25, 130 zlr. 25, 131 zlr. 25, 132 zlr. 25, 133 zlr. 25, 134 zlr. 25, 135 zlr. 25, 136 zlr. 25, 137 zlr. 25, 138 zlr. 25, 139 zlr. 25, 140 zlr. 25, 141 zlr. 25, 142 zlr. 25, 143 zlr. 25, 144 zlr. 25, 145 zlr. 25, 146 zlr. 25, 147 zlr. 25, 148 zlr. 25, 149 zlr. 25, 150 zlr. 25, 151 zlr. 25, 152 zlr. 25, 153 zlr. 25, 154 zlr. 25, 155 zlr. 25, 156 zlr. 25, 157 zlr. 25, 158 zlr. 25, 159 zlr. 25, 160 zlr. 25, 161 zlr. 25, 162 zlr. 25, 163 zlr. 25, 164 zlr. 25, 165 zlr. 25, 166 zlr. 25, 167 zlr. 25, 168 zlr. 25, 169 zlr. 25, 170 zlr. 25, 171 zlr. 25, 172 zlr. 25, 173 zlr. 25, 174 zlr. 25, 175 zlr. 25, 176 zlr. 25, 177 zlr. 25, 178 zlr. 25, 179 zlr. 25, 180 zlr. 25, 181 zlr. 25, 182 zlr. 25, 183 zlr. 25, 184 zlr. 25, 185 zlr. 25, 186 zlr. 25, 187 zlr. 25, 188 zlr. 25, 189 zlr. 25, 190 zlr. 25, 191 zlr. 25, 192 zlr. 25, 193 zlr. 25, 194 zlr. 25, 195 zlr. 25, 196 zlr. 25, 197 zlr. 25, 198 zlr. 25, 199 zlr. 25, 200 zlr. 25, 201 zlr. 25, 202 zlr. 25, 203 zlr. 25, 204 zlr. 25, 205 zlr. 25, 206 zlr. 25, 207 zlr. 25, 208 zlr. 25, 209 zlr. 25, 210 zlr. 25, 211 zlr. 25, 212 zlr. 25, 213 zlr. 25, 214 zlr. 25, 215 zlr. 25, 216 zlr. 25, 217 zlr. 25, 218 zlr. 25, 219 zlr. 25, 220 zlr. 25, 221 zlr. 25, 222 zlr. 25, 223 zlr. 25, 224 zlr. 25, 225 zlr. 25, 226 zlr. 25, 227 zlr. 25, 228 zlr. 25, 229 zlr. 25, 230 zlr. 25, 231 zlr. 25, 232 zlr. 25, 233 zlr. 25, 234 zlr. 25, 235 zlr. 25, 236 zlr. 25, 237 zlr. 25, 238 zlr. 25, 239 zlr. 25, 240 zlr. 25, 241 zlr. 25, 242 zlr. 25, 243 zlr. 25, 244 zlr. 25, 245 zlr. 25, 246 zlr. 25, 247 zlr. 25, 248 zlr. 25, 249 zlr. 25, 250 zlr. 25, 251 zlr. 25, 252 zlr. 25, 253 zlr. 25, 254 zlr. 25, 255 zlr. 25, 256 zlr. 25, 257 zlr. 25, 258 zlr. 25, 259 zlr. 25, 260 zlr. 25, 261 zlr. 25, 262 zlr. 25, 263 zlr. 25, 264 zlr. 25, 265 zlr. 25, 266 zlr. 25, 267 zlr. 25, 268 zlr. 25, 269 zlr. 25, 270 zlr. 25, 271 zlr. 25, 272 zlr. 25, 273 zlr. 25, 274 zlr. 25, 275 zlr. 25, 276 zlr. 25, 277 zlr. 25, 278 zlr. 25, 279 zlr. 25, 280 zlr. 25, 281 zlr. 25, 282 zlr. 25, 283 zlr. 25, 284 zlr. 25, 285 zlr. 25, 286 zlr. 25, 287 zlr. 25, 288 zlr. 25, 289 zlr. 25, 290 zlr. 25, 291 zlr. 25, 292 zlr. 25, 293 zlr. 25, 294 zlr. 25, 295 zlr. 25, 296 zlr. 25, 297 zlr. 25, 298 zlr. 25, 299 zlr. 25, 300 zlr. 25, 301 zlr. 25, 302 zlr. 25, 303 zlr. 25, 304 zlr. 25, 305 zlr. 25, 306 zlr. 25, 307 zlr. 25, 308 zlr. 25, 309 zlr. 25, 310 zlr. 25, 311 zlr. 25, 312 zlr. 25, 313 zlr. 25, 314 zlr. 25, 315 zlr. 25, 316 zlr. 25, 317 zlr. 25, 318 zlr. 25, 319 zlr. 25, 320 zlr. 25, 321 zlr. 25, 322 zlr. 25, 323 zlr. 25, 324 zlr. 25, 325 zlr. 25, 326 zlr. 25, 327 zlr. 25, 328 zlr. 25, 329 zlr. 25, 330 zlr. 25, 331 zlr. 25, 332 zlr. 25, 333 zlr. 25, 334 zlr. 25, 335 zlr. 25, 336 zlr. 25, 337 zlr. 25, 338 zlr. 25, 339 zlr. 25, 340 zlr. 25, 341 zlr. 25, 342 zlr. 25, 343 zlr. 25, 344 zlr. 25, 345 zlr. 25, 346 zlr. 25, 347 zlr. 25, 348 zlr. 25, 349 zlr. 25, 350 zlr. 25, 351 zlr. 25, 352 zlr. 25, 353 zlr. 25, 354 zlr. 25, 355 zlr. 25, 356 zlr. 25, 357 zlr. 25, 358 zlr. 25, 359 zlr. 25, 360 zlr. 25, 361 zlr. 25, 362 zlr. 25, 363 zlr. 25, 364 zlr. 25, 365 zlr. 25, 366 zlr. 25, 367 zlr. 25, 368 zlr. 25, 369 zlr. 25, 370 zlr. 25, 371 zlr. 25, 372 zlr. 25, 373 zlr. 25, 374 zlr. 25, 375 zlr. 25, 376 zlr. 25, 377 zlr. 25, 378 zlr. 25, 379 zlr. 25, 380 zlr. 25, 381 zlr. 25, 382 zlr. 25, 383 zlr. 25, 384 zlr. 25, 385 zlr. 25, 386 zlr. 25, 387 zlr. 25, 388 zlr. 25, 389 zlr. 25, 390 zlr. 25, 391 zlr. 25, 392 zlr. 25, 393 zlr. 25, 394 zlr. 25, 395 zlr. 25, 396 zlr. 25, 397 zlr. 25, 398 zlr. 25, 399 zlr. 25, 400 zlr. 25, 401 zlr. 25, 402 zlr. 25, 403 zlr. 25, 404 zlr. 25, 405 zlr. 25, 406 zlr. 25, 407 zlr. 25, 408 zlr. 25, 409 zlr. 25, 410 zlr. 25, 411 zlr. 25, 412 zlr. 25, 413 zlr. 25, 414 zlr. 25, 415 zlr. 25, 416 zlr. 25, 417 zlr. 25, 418 zlr. 25, 419 zlr. 25, 420 zlr. 25, 421 zlr. 25, 422 zlr. 25, 423 zlr. 25, 424 zlr. 25, 425 zlr. 25, 426 zlr. 25, 427 zlr. 25, 428 zlr. 25, 429 zlr. 25, 430 zlr. 25, 431 zlr. 25, 432 zlr. 25, 433 zlr. 25, 434 zlr. 25, 435 zlr. 25, 436 zlr. 25, 437 zlr. 25, 438 zlr. 25, 439 zlr. 25, 440 zlr. 25, 441 zlr. 25, 442 zlr. 25, 443 zlr. 25, 444 zlr. 25, 445 zlr. 25, 446 zlr. 25, 447 zlr. 25, 448 zlr. 25, 449 zlr. 25, 450 zlr. 25, 451 zlr. 25, 452 zlr. 25, 453 zlr. 25, 454 zlr. 25, 455 zlr. 25, 456 zlr. 25, 457 zlr. 25, 458 zlr. 25, 459 zlr. 25, 460 zlr. 25, 461 zlr. 25, 462 zlr. 25, 463 zlr. 25, 464 zlr. 25, 465 zlr. 25, 466 zlr. 25, 467 zlr. 25, 468 zlr. 25, 469 zlr. 25, 470 zlr. 25, 471 zlr. 25, 472 zlr. 25, 473 zlr. 25, 474 zlr. 25, 475 zlr. 25, 476 zlr. 25, 477 zlr. 25, 478 zlr. 25, 479 zlr. 25, 480 zlr. 25, 481 zlr. 25, 482 zlr. 25, 483 zlr. 25, 484 zlr. 25, 485 zlr. 25, 486 zlr. 25, 487 zlr. 25, 488 zlr. 25, 489 zlr. 25, 490 zlr. 25, 491 zlr. 25, 492 zlr. 25, 493 zlr. 25, 494 zlr. 25, 495 zlr. 25, 496 zlr. 25, 497 zlr. 25, 498 zlr. 25, 499 zlr. 25, 500 zlr. 25, 501 zlr. 25, 502 zlr. 25, 503 zlr. 25, 504 zlr. 25, 505 zlr. 25, 506 zlr. 25, 507 zlr. 25, 508 zlr. 25, 509 zlr. 25, 510 zlr. 25, 511 zlr. 25, 512 zlr. 25, 513 zlr. 25, 514 zlr. 25, 515 zlr. 25, 516 zlr. 25, 517 zlr. 25, 518 zlr. 25, 519 zlr. 25, 520 zlr. 25, 521 zlr. 25, 522 zlr. 25, 523 zlr. 25, 524 zlr. 25, 525 zlr. 25, 526 zlr. 25, 527 zlr. 25, 528 zlr. 25, 529 zlr. 25, 530 zlr. 25, 531 zlr. 25, 532 zlr. 25, 533 zlr. 25, 534 zlr. 25, 535 zlr. 25, 536 zlr. 25, 537 zlr. 25, 538 zlr. 25, 539 zlr. 25, 540 zlr. 25, 541 zlr. 25, 542 zlr. 25, 543 zlr. 25, 544 zlr. 25, 545 zlr. 25, 546 zlr. 25, 547 zlr. 25, 548 zlr. 25, 549 zlr. 25, 550 zlr. 25, 551 zlr. 25, 552 zlr. 25, 553 zlr. 25, 554 zlr. 25, 555 zlr. 25, 556 zlr. 25, 557 zlr. 25, 558 zlr. 25, 559 zlr. 25, 560 zlr. 25, 561 zlr. 25, 562 zlr. 25, 563 zlr. 25, 564 zlr. 25, 565 zlr. 25, 566 zlr. 25, 567 zlr. 25, 568 zlr. 25, 569 zlr. 25, 570 zlr. 25, 571 zlr. 25, 572 zlr. 25, 573 zlr. 25, 574 zlr. 25, 575 zlr. 25, 576 zlr. 25, 577 zlr. 25, 578 zlr. 25, 579 zlr. 25, 580 zlr. 25, 581 zlr. 25, 582 zlr. 25, 583 zlr. 25, 584 zlr. 25, 585 zlr. 25, 586 zlr. 25, 587 zlr. 25, 588 zlr. 25, 589 zlr. 25, 590 zlr. 25, 591 zlr. 25, 592 zlr. 25, 593 zlr. 25, 594 zlr. 25, 595 zlr. 25, 596 zlr. 25, 597 zlr. 25, 598 zlr. 25, 599 zlr. 25, 600 zlr. 25, 601 zlr. 25, 602 zlr. 25, 603 zlr. 25, 604 zlr. 25, 605 zlr. 25, 606 zlr. 25, 607 zlr. 25, 608 zlr. 25, 609 zlr. 25, 610 zlr. 25, 611 zlr. 25, 612 zlr. 25, 613 zlr. 25, 614 zlr. 25, 615 zlr. 25, 616 zlr. 25, 617 zlr. 25, 618 zlr. 25, 619 zlr. 25, 620 zlr. 25, 621 zlr. 25, 622 zlr. 25, 623 zlr. 25, 624 zlr. 25, 625 zlr. 25, 626 zlr. 25, 627 zlr. 25, 628 zlr. 25, 629 zlr. 25, 630 zlr. 25, 631 zlr. 25, 632 zlr. 25, 633 zlr. 25, 634 zlr. 25, 635 zlr. 25, 636 zlr. 25, 637 zlr. 25, 638 zlr. 25, 639 zlr. 25, 640 zlr. 25, 641 zlr. 25, 642 zlr. 25, 643 zlr. 25, 644 zlr. 25, 645 zlr. 25, 646 zlr. 25, 647 zlr. 25, 648 zlr. 25, 649 zlr. 25, 650 zlr. 25, 651 zlr. 25, 652 zlr. 25, 653 zlr. 25, 654 zlr. 25, 655 zlr. 25, 656 zlr. 25, 657 zlr. 25, 658 zlr. 25, 659 zlr. 25, 660 zlr. 25, 661 zlr. 25, 662 zlr. 25, 663 zlr. 25, 664 zlr. 25, 665 zlr. 25, 666 zlr. 25, 667 zlr. 25, 668 zlr. 25, 669 zlr. 25, 670 zlr. 25, 671 zlr. 25, 672 zlr. 25, 673 zlr. 25, 674 zlr. 25, 675 zlr. 25, 676 zlr. 25, 677 zlr. 25, 678 zlr. 25, 679 zlr. 25, 680 zlr. 25, 681 zlr. 25, 682 zlr. 25, 683 zlr. 25, 684 zlr. 25, 685 zlr. 25, 686 zlr. 25, 687 zlr. 25, 688 zlr. 25, 689 zlr. 25, 690 zlr. 25, 691 zlr. 25, 692 zlr. 25, 693 zlr. 25, 694 zlr. 25, 695 zlr. 25, 696 zlr. 25, 697 zlr. 25, 698 zlr. 25, 699 zlr. 25, 700 zlr. 25, 701 zlr. 25, 702 zlr. 25, 703 zlr. 25, 704 zlr. 25, 705 zlr. 25, 706 zlr. 25, 707 zlr. 25, 708 zlr. 25, 709 zlr. 25, 710 zlr. 25, 711 zlr. 25, 712 zlr. 25, 713 zlr. 25, 714 zlr. 25, 715 zlr. 25, 716 zlr. 25, 717 zlr. 25, 718 zlr. 25, 719 zlr. 25, 720 zlr. 25, 721 zlr. 25, 722 zlr. 25, 723 zlr. 25, 724 zlr. 25, 725 zlr. 25, 726 zlr. 25, 727 zlr. 25, 728 zlr. 25, 729 zlr. 25, 730 zlr. 25, 731 zlr. 25, 732 zlr. 25, 733 zlr. 25, 734 zlr. 25, 735 zlr. 25, 736 zlr. 25, 737 zlr. 25, 738 zlr. 25, 739 zlr. 25, 740 zlr. 25, 741 zlr. 25, 742 zlr. 25, 743 zlr. 25, 744 zlr. 25, 745 zlr. 25, 746 zlr. 25, 747 zlr. 25, 748 zlr. 25, 749 zlr. 25, 750 zlr. 25, 751 zlr. 25, 752 zlr. 25, 753 zlr. 25, 754 zlr. 25, 755 zlr. 25, 756 zlr. 25, 757 zlr. 25, 758 zlr. 25, 759 zlr. 25, 760 zlr. 25, 761 zlr. 25, 762 zlr. 25, 763 zlr. 25, 764 zlr. 25, 765 zlr. 25, 766 zlr. 25, 767 zlr. 25, 768 zlr. 25, 769 zlr. 25, 770 zlr. 25, 771 zlr. 25, 772 zlr. 25, 773 zlr. 25, 774 zlr. 25, 775 zlr. 25, 776 zlr. 25, 777 zlr. 25, 778 zlr. 25, 779 zlr. 25, 780 zlr. 25, 781 zlr. 25, 782 zlr. 25, 783 zlr. 25, 784 zlr. 25, 785 zlr. 25, 786 zlr. 25, 787 zlr. 25, 788 zlr. 25, 789 zlr. 25, 790 zlr. 25, 791 zlr. 25, 792 zlr. 25, 793 zlr. 25, 794 zlr. 25, 795 zlr. 25, 796 zlr. 25, 797 zlr. 25, 798 zlr. 25, 799 zlr. 25, 800 zlr. 25, 801 zlr. 25, 802 zlr. 25, 803 zlr. 25, 804 zlr. 25, 805 zlr. 25, 806 zlr. 25, 807 zlr. 25, 808 zlr. 25, 809 zlr. 25, 810 zlr. 25, 811 zlr. 25, 812 zlr. 25, 813 zlr. 25, 814 zlr. 25, 815 zlr. 25, 816 zlr. 25, 817 zlr. 25, 818 zlr. 25, 819 zlr. 25, 820 zlr. 25, 821 zlr. 25, 822 zlr. 25, 823 zlr. 25, 824 zlr. 25, 825 zlr. 25, 826 zlr. 25, 827 zlr. 25, 828 zlr. 25, 829 zlr. 25, 830 zlr. 25, 831 zlr. 25, 832 zlr. 25, 833 zlr. 25, 834 zlr. 25, 835 zlr. 25, 836 zlr. 25, 837 zlr. 25, 838 zlr. 25, 839 zlr. 25, 840 zlr. 25, 841 zlr. 25, 842 zlr. 25, 843 zlr. 25, 844 zlr. 25, 845 zlr. 25, 846 zlr. 25, 847 zlr. 25, 848 zlr. 25, 849 zlr. 25, 850 zlr. 25, 851 zlr. 25, 852 zlr. 25, 853 zlr. 25, 854 zlr. 25, 855 zlr. 25, 856 zlr. 25, 857 zlr. 25, 858 zlr. 25, 859 zlr. 25, 860 zlr. 25, 861 zlr. 25, 862 zlr. 25, 863 zlr. 25, 864 zlr. 25, 865 zlr. 25, 866 zlr. 25, 867 zlr. 25, 868 zlr. 25, 869 zlr. 25, 870 zlr. 25, 871 zlr. 25, 872 zlr. 25, 873 zlr. 25, 874 zlr. 25, 875 zlr. 25, 876 zlr. 25, 877 zlr. 25, 878 zlr. 25, 879 zlr. 25, 880 zlr. 25, 881 zlr. 25, 882 zlr. 25, 883 zlr. 25, 884 zlr. 25, 885 zlr. 25, 886 zlr. 25, 887 zlr. 25, 888 zlr. 25, 889 zlr. 25, 890 zlr. 25, 891 zlr. 25, 892 zlr. 25, 893 zlr. 25, 894 zlr. 25, 895 zlr. 25, 896 zlr. 25, 897 zlr. 25, 898 zlr. 25, 899 zlr. 25, 900 zlr. 25, 901 zlr. 25, 902 zlr. 25, 903 zlr. 25, 904 zlr. 25, 905 zlr. 25, 906 zlr. 25, 907 zlr. 25, 908 zlr. 25, 909 zlr. 25, 910 zlr. 25, 911 zlr. 25, 912 zlr. 25, 913 zlr. 25, 914 zlr. 25, 915 zlr. 25, 916 zlr. 25, 917 zlr. 25, 918 zlr. 25, 919 zlr. 25, 920 zlr. 25, 921 zlr. 25, 922 zlr. 25, 923 zlr. 25, 924 zlr. 25, 925 zlr. 25, 926 zlr. 25, 927 zlr. 25, 928 zlr. 25, 929 zlr. 25, 930 zlr. 25, 931 zlr. 25, 932 zlr. 25, 933 zlr. 25, 934 zlr. 25, 935 zlr. 25, 936 zlr. 25, 937 zlr. 25, 938 zlr. 25, 939 zlr. 25, 940 zlr. 25, 941 zlr. 25, 942 zlr. 25, 943 zlr. 25, 944 zlr. 25, 945 zlr. 25, 946 zlr. 25, 947 zlr. 25, 948 zlr. 25, 949 zlr. 25, 950 zlr. 25, 951 zlr. 25, 952 zlr. 25, 953 zlr. 25, 954 zlr. 25, 955 zlr. 25, 956 zlr. 25, 957 zlr. 25, 958 zlr. 25, 959 zlr. 25, 960 zlr. 25, 961 zlr. 25, 962 zlr. 25, 963 zlr. 25, 964 zlr. 25, 965 zlr. 25, 966 zlr. 25, 967 zlr. 25, 968 zlr. 25, 969 zlr. 25, 970 zlr. 25, 971 zlr. 25, 972 zlr. 25, 973 zlr. 25, 974 zlr. 25, 975 zlr. 25, 976 zlr. 25, 977 zlr. 25, 978 zlr. 25, 979 zlr. 25, 980 zlr. 25, 981 zlr. 25, 982 zlr. 25, 983 zlr. 25, 984 zlr. 25, 985 zlr. 25, 986 zlr. 25, 987 zlr. 25, 988 zlr. 25, 989 zlr. 25, 990 zlr. 25, 991 zlr. 25, 992 zlr. 25, 993 zlr. 25, 994 zlr. 25, 995 zlr. 25, 996 zlr. 25, 997 zlr. 25, 998 zlr. 25, 999 zlr. 25, 1000 zlr. 25, 1001 zlr. 25, 1002 zlr. 25, 1003 zlr. 25, 1004 zlr. 25, 1005 zlr. 25, 1006 zlr. 25, 1007 zlr. 25, 1008 zlr. 25, 1009 zlr. 25, 1010 zlr. 25, 1011 zlr. 25, 1012 zlr. 25, 1013 zlr. 25, 1014 zlr. 25, 1015 zlr. 25, 1016 zlr. 25, 1017 zlr. 25, 1018 zlr. 25, 1019 zlr. 25, 1020 zlr. 25, 1021 zlr. 25, 1022 zlr. 25, 1023 zlr. 25, 1024 zlr. 25, 1025 zlr. 25, 1026 zlr. 25, 1027 zlr. 25, 1028 zlr. 25, 1029 zlr.